

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Összetartás.

Irta: Nagy Emil orsz. képviselő.

A magyar faj erényei és hibái egyaránt történeti jellegűek. A modern világfejlődés csak igen kismértékben érezte idáig rajtunk a hatását, vagy helyesebben mondva inkább csak külsőségeinkben nyilvánul meg. Bensőnkben, közéleti viszonyaink lényegében ma is még a régi történeti karakter érezteti rajtunk a hatását. A magyar név egy ezredéven keresztül mindig tudott biztositást kelteni maga iránt s nem lehet az iránt kétségünk, hogy azok a magyar erények, amelyek őseinket eltöltötték s amelyek többé-kevésbé a jelen nemzedékekre is áthárultak, mindenkor nagy szerepet játszottak fajunk fejlődésében.

De kétségtelenül vannak ugynevezett történeti hibáink is. Vagy inkább nem is hibák ezek talán, hanem történelmi sajátosságok, amelyeket a modern idők követelményeihez képest eddig még nem tudtunk átalakítani. Ezen történeti hibák közt jelentőségben a legnagyobb az a nemzeti sajátosságunk, hogy sohasem igen szerettük az egységes fellépést és a fegyelmet szigorú szabályai által irányított együttes működést.

Pedig azzal tisztában kell lenni mindenkinek, hogy ez a nemzet idegen erőkkel szemben csakis akkor fog sikereket elérhetni, hogyha egységesen, tömören lép fel a maga érdekei megvédelmezésére. Az ilyen fellépésnek pedig elengedhetlen feltétele az egységes ve-

tés egyik oldalról s a fegyelmezett követés a másik oldalról. Amint ebbe lépten-nyomon belejártuk a bizalmatlanság érzete és amint lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy ahogy valaki vezető polcra jut, akkor tulajdonképpen alulról a bizalmatlanságoknak egész özönével találkozunk, úgy ezen észleletek mellett örökre le kellene mondanunk arról, hogy nemzeti ügyünket valaha győzelemre vezessük.

Ma legaktuálisabb kérdés a magyar nemzeti bank kérdése. Ebben is olyan valami csodálatos türelmetlenséget tapasztalunk, talán a saját táborunk közepette is, amely valósággal gondolkodóba ejti az embert s mit nem lehet egyének tekinteni, mint annak a történeti hibának, amelyre lentebb már reá mutatam.

Az én nézetem szerint magyar emberek között nem lehet abban eltérés, hogy az önálló nemzeti bank olyan fontos kiegészítő része az állami életnek, hogy annak követelésétől, keresztülvételétől eltekinteni, valósággal nemzeti lehetetlenség számba megy. De ezen kétségtelen igazság mellett viszont azzal is tisztában kell lennünk, hogy ezt a nemzeti sikert is csak egységes fellépéssel tudjuk keresztül vinni. Ne legyen itt helye a gyanúsításnak, ne legyen helye a bizalmatlanság gerjesztésének. Lehetetlenség feltételezni, hogy pártunk vezére ne csüggye illegforróbb szeretettel éppen ezen a nagy nemzeti kérdésen. De ne hagyjuk azt, hogy türelmetlenke-

déssel, gyanúsítgatással talán gyorsabb sikert tudunk biztosítani. Mint minden más téren, úgy ezen a téren is csak a fegyelmezett előrehaladás garantálhatja a sikert. Ne akarjuk túllicitálni azokat, akik a nemzet vezetésére való hivatosságukat a multak nehéz küzdelmeiben megmutatták, s ne higgyük azt, hogy azzal tartozunk a hazának, hogy őket hazafiság tekintetében nagy szavakkal túllicitálni igyekezzünk. Meg nem alkuvó kitartás, a vezérekhez való hű ragaszkodás adhatja csak itt is kezünkbe a győzelem pálmáját, mert egymásnak heveskedő tullicitálása, az egységes fellépés rendezett sorainak megbontása és a bizalmatlanság gerjesztése csak bajt és szomorúságot hozhat ránk siker helyett.

Aki a magyar nemzeti bankot, mint a nemzeti függetlenség egyik lényeges kiegészítő részét elvileg sem akarja, annak nézetem szerint nincs helye többé a magyar politikai élet vezetése körül. Tudom, hogy mindig voltak a magyar történelemben olyan tisztességtelen elemek, akik saját zsebük és saját érdekeik szempontjából a nemzeti haladással szembehelyezkedtek. Ezek számára természetesen hiába szól maga egy próféta is, ezeknek a számára nem is veszteget okos ember egyetlen egy szót sem, ezekkel szemben csakis a fenyegetésközvetítő lehet foganatosítani. Az én szavam azokhoz a tisztességes magyarokhoz van irányítva, akik a nemzet közéletére terén sohasem a maguk hasznát, hanem mindig az ország egységes

Lehűtött érzelmek.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

— Ne szorítsa úgy a kezemet.

— ?

— Mert nem akarom. Mit gondol? Bevizit a szobaleány, aztán szépet képzel a nagyságos urról. Ugy látszik, alaposan bepezsgőzött a banketten...

— Csak ne mentesse magát és ne hizelegjen. A hajamat pedig hagyja békében, most hoztam rendbe.

— Nem hallotta? Ne borzolja föl a hajamat. Persze, most kedveskedik, mert rózsás színben látja a világot. Na. Menjen. Kis csacsi.

*

Peres Imréné enyelgett ilyenformán az urával, aki most jött meg a husz éves érettségi találkozójukról s olyan bőbeszédűvé lett, hogy az érdekes találkozásnak legapróbb részleteit is elmondta.

Többi között, hogy Hidegvölgyi Pállal is felújította régi ismeretségét, ki a tízéves találkózón nem volt jelen. S most, husz év után, alig ismertek rá.

Ella arcát pir futotta alá.

— Hidegvölgyi? Az is iskolatársa magának?

— Ismeri talán?

— Nos igen, leánykoromban ő is csapta szelet. Ugy is hívta őt mindenki: szélcsap.

— Igazán érdekes. Akkor ma viszontlátja régi udvarlóját, mert meghívtam vacsorára. Pali ugyanis legbizalmasabb barátaim közé tartozott s az iskolában is két paddal ült csak mögöttem. Így is egymást sugtuk ki felelés közben. Persze az élet iskolájában szélesebb padok vannak s nem csoda, ha nem találkoztunk. Most aztán kislát, hogy ő itt ügyvédeskedik s még mindig szabad ember. Na-na. Ne fintorgassa az orrát, édes. Hát mondjuk, hogy számalomra méltó agglégény s mivel a közelünkben lakik, felhatalmaztam, hogy bármikor beállithat. A téli estéken majd el-ellátogat vacsora után teára s elkártyáztatunk hármasban. Remélem, nincs kifogása ellene?

— Sőt. A maga barátja az én barátom is. Különbben is Pál nem egészen idegen.

*

Hidegvölgyi Pál az első látogatáson kihuzta magát. Frissen borotvált arcát a csipős szél pirosra festette, melyhez jól illett két oldalt a halántéka körül őszülő haja. Koromfekete, selymesen kunkorodó bajusza nagy gondozásra mutatott s magas, karsu alakja, az elhízás legkisebb nyoma nélkül, tetszett az asszonyoknak. Pali jól tudta, hogy Málnay Ella Peres Imre felesége lett, de nem nagyon törte magát utána. De most, hogy Imre maga szállította fel barátáguk felújítására, nem minden utógondolat

nélkül fogadta el az ajánlatot. Jól esik ilyen megrögzött agglégénynek olykor kis családi melegséget is érezni maga körül. Aztán ki tudja, hátha udvarolni is lehet a szép asszonynak. Leánykorában is szép volt és szerelmes s hacsak az ura iránt érzett nagyszerelem el nem butította (Pali saját külön nézete a nőkről), még mókázni is lehet vele.

S e naptól fogva Hidegvölgyi gyakran volt Pereséknél s Ella szellemes, olykor csintalan modora csakhamar a régi bizalmas baráttá varázsolta Pált, aki egészen felmelegedett s csak most kezdte érezni egyedüliségét a bizonyos irigység fészkelte magát a szívébe, hogy ő mindezt, nélkülözi. Immár a harmincnyolcadik esztendő nehezedik egyébként széles vállaira, hajába ősz szálak is vegyültek s otthon a zsördölődő Örsze asszony várja csupán, aki hosszú évek óta takarít rá s egy lépés nem tud tenni, hogy ne morogjon.

Aztán a nagy rend mindenfelé: a tisztaság. Minden a maga helyén. A lámpaüveg nem kormos. A nyakkendő nem hever a diványon, úgy hogy a csatja a földre érjen. A szivar vége nem a piszkos vizű moszdótálban uszkál. A kabát nem a gallérján függ a fogacon (akasztója leszakadt.) Az ágy alatt nem ujjnyi vastagságu a por. (A multkor az ing gombja alágurult s ahogy utána nyult, kabátujja a kezefejétől föl a válláig poros lett.)

Nem is szólva az ezüstös csilingelésről, ami az asszonykának édes kacajra nyiló piros

érdekét tekintik, ezeket kérem én a mai nehéz időkben, hogy ne a tullicitálásban, ne a heveskedő hazafiság ropogós kijelentéseiben lássák politikai feladatukat, hanem éppen ellenkezőleg abban, hogy fogjunk össze valamennyien, hogy fegyelmezzünk, zárt sorokban, a bizalom teljes érzetével eltöltve, kövessük vezetőinket nemzeti ideáljaink nemes célja felé, a gyakorlati élet nyújtotta lehetőségek országutján.

Nem a gerilla-harcok elszigetelt hősiessége fogja itt sem meghozni a győzelmet, hanem a fegyelmezzett, egységes nemzeti fellépés, a józan, okos vezetéssel kapcsolatban.

A házadó tárgyalása.

A képviselőház ülése.

(Fővárosi tudósítónktól.) Justh Gyula elnök egyenlő 11 órakor nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv felolvasás, hitelesítés és elnöki előterjesztések után elfogadják harmadszori olvasásban az ujoncmegajánlási javaslatot, átküldik a főrendiházhoz, mi miatt a jegyzőkönyv erre vonatkozó részét azonnal hitelesítik.

Ezután a házadóról szóló javaslat részletes tárgyalását folytatják.

Pető Sándor az első szónok. Rámutat arra, hogy ez a szakasz az albérletekből eredő kis jövedelmet célozza megadóztatni, holott azokat, akik iparszerűen üzik albérletbeadást, alig érinti ez a szakasz. Ily értelemben a szakasz módosítását tartja szükségesnek.

Polónyi Géza szintén az albérleti rendszer ellen szólal fel.

Mezőfi Vilmos a kis lakásokban szorongó proletáriátusról szól és rámutat arra az úszorára, amely alatt épen a legszegényebb néposztály görnyed. Sürgős intézkedést vár el a kormánytól.

Mezőfi beszéde közben Návay Lajos foglalja el az elnöki széket.

Bródy Ernő a budapesti lakásnyomorúsággal foglalkozik. Megdöbbentő adatokat sorol fel ennek a nagy szegénységnek az illusztrálására. Kéri a miniszterelnököt, találjon módot a szegénység és a belőle élő úszora megszüntetésére. A szakaszt elfogadják.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az albérletek majdnem minden esetben nem egyéb, mint egy csomó szegény ember közös lakása. Nincs hát ok arra, hogy Polónyi szigorubb intézkedéseinek hely adassék, és az albérletből

befolyó jövedelmet megadózzák. (Helyeslés.) Ezzel csak drágitnók, az amúgy is tulmagas kis lakásbéreket. A kormány városfejlesztő politikájában kívánja a bajokat szanálni. Budapestet fürdő várossá kívánja a kormány kifejleszteni. Ezzel az idegen forgalomnak is nagy szolgálatot teszünk, sőt csak így lehet Budapesten idegen forgalmat csinálni. (Helyeslés.) Elismeri a lakásjövdelemmel e szakasz intézkedései folytán sokan méltánytalan adókedvezéseket fognak élvezni, ezen azonban, egy olyan államban mint a miénk, ahol elsősorban a nagy adóvisszaéléseket kell megakadályoznunk, nem igen segíthetünk. E kérdések egész komplexumával igen alaposan foglalkozott, ugyanis mint közigazgatási bíró, de mint pénzügyminiszter is, és megnyugtathatja a Házat, minden lehetőséget megragad, hogy a meglévő bajokon segítsen. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja. A 17-ik szakasznál Sümegi Vilmos a fürdők érdekében szólal fel. Alacsonyabb adókulcs megállapítását kéri.

Polónyi Géza: A házadó kivetésénél előforduló anomáliákat teszi szóvá. — Rámutat azokra a differenciákra, amelyek a házakra kivetett adóilletékek között előfordul. Az adóreform e része is, a lakókra fog nehezedni. — Ezután hosszasan fejtegeti a reform vélt sérelmeit.

Vázsonyi Vilmos javaslatot tesz, hogy a házbéradó kivetésénél tegyen különbséget a nagy és kis lakások között.

Wekerle kijelentette, hogy a lakásinség megszüntetését a kormány feladatának tekinti. Az adó kivetésének módosítására nézve megnyugtató kijelentést tett, mire a Ház a szakaszt elfogadta.

Thaly Kálmán üdvözlése.

A muzeumi bizottság üdvözlő irata.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Thaly Kálmánhoz, ki most Pozsonyban lakik, még egyre érkeznek üdvözlések, abból az alkalomból, hogy a király az ő tudóst, mint a Rákóczi korszak buzgó kutatóját e téren kifejtett tevékenységének méltatásául titkos tanácsosi méltósággal kitüntette. Legújabbán Debreczenből a következő üdvözlő iratot kapta Thaly Kálmán:

„Kegyelmes Ur! Debreczen szab. kir. Város Muzeumi Bizottsága f. évi február hó 18-án tartotta ezen esztendőben első ülését, első ülését azóta is, hogy hírért hozták az újságok annak a legfelsőbb kitüntetésnek, amely-

ben Ő császári és királyi Apostoli Felsege Nagyméltóságodat valóságos belső titkos tanácsosává történt kinevezése által részesítette. Nagyméltóságod mint hő és tudós kora ifjúságától kezdve történelmünk egyik legtisztább fényben ragyogó ideális nemzeti hőségnek kultuszát művelte és terjesztette; mint politikust pedig minden tétben a szabad és független Magyarország után epedő vágy vezérelte. Annál nagyobb örömmel tölti el tehát mindazon honfitársait, akik Nagyméltóságodban ő hazafias kegyelet hűséges ápolóját, az izzó faj és hazazeretet lángoló hirtetőjét tisztelik és becsülik, amidőn azt látják, hogy ugyanezen erényeket és érdemeket az uralkodói kegy is a legmagasabb elismerés pálmájával ékesíti. E fényes kitüntetés alkalmából fogadja Nagyméltóságod Debreczen szab. kir. városnak történelmi emlékek őrzésére, a történelmi kegyelet ápolására hivatott Muzeuma nevében a legszívélyesebben tolmácsolt üdvözlő üdvözlő és legjobb kívánságokat. A muzeumi bizottság megbízásából: Debreczenben 1909. évi február hava 18-án. Legmélyebb tisztelettel: Oláh Károly elnök; Löfkovits Arthu muzeumi igazgató, Zoltai Lajos, muzeumi őr és a bizottság jegyzője.

Művészek éjszakai útja.

Ysaye és Dienzl malörje.

Nyiregyházától debreczenig kocsi.

(Saját tudósítónktól.) Ysaye Jenő a világhírű belga hegedűművész, ki pár nappal ezelőtt vendégszerepelt Debreczenben a Zenekedvelők Társaságának hangversenyén, ha másról nem is, de egy kellemetlen éjszakai utazásról megemlegeti Debreczent, illetve a szomszéd szabalcsmegyei várost, Nyiregyházát.

Ugy történt a dolog, hogy Ysaye Jenő Dienzl Öskárral Debreczenből egyenesen Nyiregyházára utaztak, hol a két művész az ottani Bessenyei-kör csütörtök esti hangversenyén lépett fel. A hangverseny nagy siker mellett zúgó tapsorkánok között lefolyt, de a koncert forró hangulatából a két szereplő művész egy bosszantó malör kellemetlen érzésébe csöppent. Ysaye és Dienzl a hangverseny után úgy tíz óra tájban nyomban el akartak utazni és abban a szent hitben, hogy Nyiregyházáról tíz óra után indul a vonat Budapest felé, szépen készülődtek az állomáshoz. És itt következett a kellemetlen kiábrándulás, mely abban állott, hogy a menetrendet elnézték, mert a pesti vonat éppen egy órával azelőtt menetrend sze-

ajkáról hangzik el, mintha csak valami párjával enyelgő madárka trillázna . . .

Ugy bizony. A Hidegvölgyi Pál szeme kinyílt s észrevette, hogy ő . . . agglegény.

Olyanformán, mint mikor a nő meglátja az első őszhajszálat a tükörben s akkor veszi észre, hogy a tizenhétéstendős leánya már eladós a bálokon szerepet kell cserélnie. Ő néz s a leány mulat.

S hogy elfeledje Pál mindezt, elkezdett udvarolni Ellának. Eleinte csak tréfásan, mókázásokkal vegyest. Majd komolyabbra fordult. Kártyázás közben az osztásnál keze oda ért Ella kezéhez s tekintetével a tekintetét kereste. Ha az asszonyka csak két darab cukrot tett a teájába s pajkosan kérdezte: édesen szereti? melegen nézett rá s diákos sóhajjal felelte: édesen . . . S nem tudott kezét csókolni, hogy meg ne szorítsa a kis kacsót s nem tudott eltávozni, hogy vissza ne gondoljon a kellemes estére.

S valahányszor magában elmélkedett, úgy hitte, hogy Ella sem idegenkedik. Ha megszorítja kézcsóknál a kezét, nem nagyon huzza vissza; mikor osztásnál összeérnek, ne kapja el. S a távozásnál kétszer-háromszor megismétli:

— De eljőjön ám holnapután. Kikap, ha nem jön.

Es kész a képzelődés. Az agglegényi szoba benépesedik . . . Képzeltben s Hidegvölgyi Pál ur — Őrse asszony nagy csodál-

kozására — maga hoz rendbe egyet-mást. Mintha csak valakit várna.

*

Az utóbbi összejövetelnél Ella vacsorára hívta Palit. Tudja, most lesz egy éve, hogy egismerkedtünk Imrével; jöjjön vacsorára . . .

Pál ur örömmel gondolt az estére. A szokottnál hosszabb ideig lehetnek együtt, a hangulat is jobb lesz . . .

S nem csalódott. Ella igen jó kedvében volt s Imre is biztatgatta Palit.

— Pizony pajtás; nősülj meg.

— Későn van.

— Ne beszéljen igy, Pál. Hiszen Imrével egykoru s ő is csak tavaly hajtott a fejét a házasság édes igájába. Aztán ilyen szép fekete bajuszszal, magas, karcsu termettel akárhány leányt meghódíthat. Őszülő haja még érdekesebbé teszi; csak rajta.

— Én is azt mondom. Hallgas az asszonykámra. Látod, mi is hogy találtunk egymásra?! Az x-i fürdőn megismerkedtünk s naponkint egy társaságba jártunk. Emlékszik, Ella, mikor először vittem magának három szál piros rózsát? Hogy észre ne vegyék, újság mögé rejtettem s úgy csempésztem a kezébe, mint valami diák.

— Hát arra emlékszik-e, Imre, mikor a néniéknél voltunk s titokban megcsókolt, amire én roppant elszégyeltem magam. Haragudtam is, ugye? Azt mondtam: Mosi kiábrándultam magából, nem akarom többé látni . . .

— És én szomoruan feleltem: Jó, nem tolakodom többé a közelébe, Isten vele. S ahogy kezét nyújtottam, éreztem a keze remegését s a szép szemei könnyesek lettek . . .

Férj és feleség elhallgattak. Ella boldogan sugárzó szemekkel nézett maga elé; Imre is cigarettájának füstkarikáit bámulta s Hidegvölgyi valahogyan kellemetlenül kezdte magát érezni; árva szó nem jött az ajkára. Ügyetlenül nézett, hol a férfira, hol meg a nőre, mint mikor a gyermek nagy fáradtsággal kártyavárat épít s a legkisebb szellőre, vagy érintésre összeomlik s pityergésre huzódó ajakkal néz maga köré: Mi ez?

— Hát arra emlékszik-e, mikor az erdőben sétáltunk s az egyik padon szívet láttunk bekarcolva s közepén két betűt: I. E.

És én azt mondtam magának: Ez a mi nevünk: Imre, Ella . . . Emlékszik? Jaj, de ne untassuk szegény Pál urat. Ez csak nekünk édes visszaemlékezés . . .

— Oh kérem, kérem. Szívesen hallgatnám a boldogságuk történetét tovább is, de holnap korán kell kelnem, roppant sok dolgom van. Majd máskor. Aztán vette a kabátját, kalapját a ahogy a vicéné kaput nyitott feltúrte gallérját, oda dobott egy 20 fillérest s megvárt: Brrr . . . de hideg van. Fázom . . .

A hold szélesen vigyorgott s az éjszaka nagy csöndjében hangosan kopogó léptek halaltszottak. Valaki hazasietett.

Vadnay Béla.

rinti időben elindult Debreczen, illetve Budapest felé.

Pedig a két művésznek minden perc drága volt, amennyiben nekik még péntek este Linczben kellett lenniük, hol előre meghirdetett hangversenyük volt. Sulyos kijelentések kíséretében idézték a MÁV-ot, tanácskoztak, gondolkodtak, de ez mind nem segített. Ha rajtuk állott volna, hegedűjükkel elővarázsoltak volna egy külön vonatot, de hát ez az állomásfőnökön mulott, aki egyáltalán nem zeneértő és csak a vonatok indulását jelző sipot tudja használni. Egyébként sem lehetett volna külön vonatot indítani, mert a vonalon nagy volt a forgalom.

Az állomás főnök azonban már ha különvonatot nem adhatott, hát tanácsot adott a tépelődő művészeknek, azt tanácsolván nekik, hogy kocsin hajtassanak be Debreczenbe, mert ez esetben a félhárom órai pesti személyvonathoz odaérnek. Dienzl és Ysay meg is fogadták a tanácsot és a csikorgó hideg éjszakában, a hajdu és szabolcsi pusztákon keresztül hajtattak be Debreczenbe, ahova szerencsésen minden nagyobb baj nélkül, egy kis influenza árára megérkeztek és a fél három órai vonattal tovább utaztak Budapest—Bécs—Lincz-felé.

Budapesti levél.

*

Az egész ország a háborúról beszél. A felzaklatott közvélemény a legrémesebb színben látja a jövőt s a mágnás kaszinó selyem tapétás ajtajától kezdve a karcagi nép- és olvasókör gyér világítású szobájáig mindenki sztratégiai szakértő.

A szerb konfliktusról újságírói körökben is sok szó esik. A zsurnalisztákat természetesen egész más szempontból érdekli a háború, mint a többi adófizető polgárokat. Ők mint szennéző mérlegelik máris az európai helyzetben tapasztalható mozgást. A legkedvesebb téma mostanában mégis a haditudósítás. Jóformán valamennyi tanuja szeretne lenni a korszakos eseményeknek. Az első puskaszóra szívesen indulna Belgrád felé valamennyi.

A napokban is a haditudósításról folyt a szó az újságírók egyesületében. Egy nyurga rendőri riporter vitte a szót és fölényesen beszélt a háború veszedelméről. Nem alterálták a csipkedő megjegyzések sem, mint egy hős beszélt feltartóztatlanul.

— Voltam katona is, ej különben ez mellékes — folytatta később. Egy újságíró mindig észre veszi a mi a lapszámára való.

— Nem kell annyit beszélned, szólalt meg egy cvikkeres politikus, hisz a te családodnak amúgy is is van köze néhány történelmi nevezetességű ütközethez.

Általános csodálkozás. A riporter gondolkozni kezd, de elődei közt nem tud felfedezni senki mást, mint néhány kereskedőt, a kik faluról-falura járva zeneszó mellett tudatták vételi és eladási szándékukat. Zavartan bámult a közbeszólóra.

Ez aztán megoldotta a rejtélyt.

— No igen, ha jól tudom egyik ősdet is Masmon tábornok alul lötték ki a papoleoni hadjáratok alatt.

*

László Fülöp a világhírű magyar portréfestő a napokban itthon járt. Felkereste a régi cimborákat egy este és vidáman beszélgettek az elmúlt időről.

— Most kinek a portréján dolgozol? — kérdezte egy szobrász érdeklődve.

— Most pihenek néhány hónapig, de néhány hónappal ezelőtt Vilmos német császár arcképét festettem. Akkor történt velem egy nagyon kedves apróság. A császár igen kegyes volt. Naponta egy óráig tiltt vásznamnak, a

potsdami kastélyban. A császári familia a negyedik napon már igen türelmetlen volt, látni akarta a készülő képet, de én hódolattal kijelentettem, hogy addig nem mutatom meg, míg be nincs fejezve. Mikor aztán készen voltam az utolsó ceretvonással is, az egész család besereglett a szobába. A kis Eugénia főhercegnő állott legközelebb a képhez, hosszasan nézte a vászmat, majd mosolyogva fordult felém és megjegyezte:

— Endlich mein Papa und nicht immer der Kaiser.

Iliász.

A szerbek beakarnak törni Novibazárba.

Szerbia és Törökország szemben állanak.

Balkáni háború előtt.

— Távirati tudósítás. —

A különböző irányú diplomáciai lépéseken és nyilatkozatokon kívül a mai napnak az a háborús szenzációja, hogy a szerbek szerencsésen maguk ellen fordították Törökországot is. Belgrádban ugyanis a háborús párt most azt a tervet főzte ki, hogy szerbiai és montenegrói csapatokkal jó lenne betörni a novibazári szandzsákba, mely most már tudvalevőleg török tulajdon. Ha ezt az örületes tervet végrehattják, az esetben Szerbia két tűz közé szorulna és öszszemorzsolgatás veszélyének lenne kitéve.

Távirati tudósításaink itt következnek:

Koustantinápoly, február 26. Belgrádból bizalmas uton hírek érkeztek, hogy szerb és montenegrói csapatok be akarnak törni a Novibazári szandzsákba. Erre a hirre a török csapatokat a szandzsák védelmére Szalonikibe összpontosították. — Diplomáciai körökben úgy mondják, hogy ha ez a szerb támadás megtörténik, **Magyarország—Ausztria azonnal bevonul Szerbiába.**

Oroszország és Szerbia.

Berlin, február 26. Belgrádból érkező hírek szerint a belgrádi orosz nagykövet Milanovics szerb külügyminiszterrel közölte az orosz kormány azon kívánságát, hogy Szerbia álljon el a Magyarország—Ausztriának küldendő memorandumtól.

A hatalmak intervenciója.

Berlin, február 26. Oroszország hozzájárult ahhoz a tervhez, hogy a **nagyhatalmak barátságos intervenciót eszközöljenek Belgrádban, hogy Szerbia álljon el területi követelésektől és inkább gazdasági téren keresse a békés megoldást.**

Milovanovics nyilatkozata.

London, február 26. A Daily Telegr. hosszú interviút közöl Milovanovics szerb miniszterelnökkel, melyből azonban semmiféle interpretálását nem lehet kiolvasni annak, hogy tulajdonképpen mit is akar Szerbia. Milovanovics mindazonáltal kijelentette, hogy Szerbia nem akar háborút, és bizonyára Ausztria—Magyarország sem. Szerbia pláne csapatok nélkül hagyta határait, mert pontosan követi a

nagyhatalmak tanácsait és mert reméli, hogy Ausztria—Magyarország erőbeli tulsúlyát nem fogja felhasználni arra, hogy Szerbiát megtámadja. Milovanovics ezután felsorolta azokat a körülményeket, melyek Szerbiát háborúra kényszerítenék, nevezetesen, ha megtámadná vagy olyasmit követelnének tőle, ami jogaival, melyek mint önálló államot megilletik, ellenkeznek.

Keresik a megoldást.

London, február 26. A Timesnek az a véleménye, hogy ha gróf Forgách Belgrádban nemcsak döntő utasításokkal, hanem Ferencz József király és császár amaz üzenetével térne vissza Péter királyhoz, hogy kilátásba helyezi neki a szerb dinasztia nemzetközi elismerését és Szerbia számíthat arra, hogy a monarchia gazdasági boldogulását elő fogja segíteni, ezzel gyorsabban és biztosabban el lehetne intézni a konfliktust, mint a hatalmak intervenciójával.

Behívják a szerb hadköteleseket.

Berlin, február 26. Dessauból jelentik: A götheni müegytem szerb hallgatói bevonulási parancsot kaptak.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombaton: Debreczen a holdban, látványos énekes bohózat. „B” bérlet.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, operette. (Bérletszűnet.)

Este: Debreczen a holdban, látványos énekes bohózat. (Bérletszűnet.)

Debreczen a holdban.

Érdekes repriz.

Than Gyula Debreczen a holdban című darabjában nem vágyakozik irodalmi babérokra, hanem a Verne-féle darabokhoz hasonlóan annyi érdekfeszítő, szin pompás látványosságot, jóízű bohóságot, pompás tündéres jeleneteket nyújt, hogy aki egy kellemes színházi estét akar eltölteni, szívesen végignézi az egyébként is helyi érdekességekben is gazdag darabot.

A darab meséjét már tegnapi számunkban közöltük. Voltaképpen egy álom az egész mese. Debreczen város egyik tanácsosa azt álmodja, hogy felmennek a holdba s ott keresztül esnek egy csomó kalandon. Ezek a kalandok képezik a látványosságok hosszú láncolatát.

A tegnapi előadás, melyet nagyközönség nézett végig, nagyon jó volt, Ferenczy Frigyes nagy ambícióval, igen szépen rendezte. A szereplők közül kitűnő alakítást nyújtott Ligeti Lajos Oroszlán Jóska újságíró szerepében. Kitűnő debreczeni civist mutatott be Györe Alajos. Nagyon kedves ötletes volt Rózsa Lili egy női újságíró szerepében. Frenetikus hatást ért el Ligetiné egyik előadott pompás kupléival, a melyeket háromszor is megkellett ismételnie. Ugyanilyen szép sikere volt Zsigmondy Annának, aki Gyöngyi Jolánnal, Kemény Lajossal és Diskay Józseffel együtt igen ügyesen adott elő egy békaquartettet. Nagyon tetszett a Perczel-nővérek tánca is.

A mozgalmas, színes jelenetekben dicséretreméltó buzgósággal vett részt a női és férfi kar s a színésziskola növendékei; a zenekart pedig Mártonfalvy György vezette, aki a darab zenei részét ügyesen állította össze.

A darabot ma és holnap megismétlik.

* **A színház hírei.** Vasárnapi előadások. Vasárnap délután kerül színre Dollár királynő az idény legnagyobb sikert aratott operettje,

mely most vasárnap először adatik mérsékelt helyárrakkal. A Dollárkirálynőben csak úgy, mint este, Zilahiné, Rózsa Lili, Zsigmondi, Horváth, Gyöngyi, Kemény, Ligeti, Nádor adják a főszerepeket. Este rendes helyárrakkal Than Gyula nagy sikert aratott látványos bohózata adatik harmadszor. — *Forradalmi nász.* Lopus Michaclis nagyhatású drámája, mely legközelebb már színre kerül, foglalkoztatja a színtársulat drámai személyzetét. A rendkívüli izgató drámának háttérül szolgál a kitört francia forradalom, melynek keretében játszódik le két ember szerelmi idyllje.

Lebovits Zsigmondot letartóztatták.

Váltóhamisítás miatt.

Budapestről Debreczenbe.

(Saját tudósítónktól.) Lebovits Zsigmondnak két évvel ezelőtt jömenetelű cipészüzlete volt Debreczenben. Mintegy másfél évvel ezelőtt hirtelen eltűnt Debreczenből, reneteg adósságot hagyva hátra. Nemsokára bünygyi feljelentést is tettek ellene egy 205 koronás váltóhamisítás miatt. A feljelentés alapján megindították a nyomozást, de Lebovits Zsigmondot nem tudták előkeríteni, mire az ügyészség köröző levelet adott ki ellene. Ennek nem lett hosszú ideig semmi foganatja, csak most érkezett a hír, hogy sikerült elfogni.

Lebovitsot tegnapelőtt ugyanis Budapestben, ahol álnév alatt lakott, a körözőlevél személyleírása alapján a detektívek felismerték és letartóztatták. Tegnap délután kísért Debreczenbe egy budapesti detektív és elszállította az ügyészségre, hol Gáthy Bálint kir. ügyész fogvatartotta. A vizsgálat megindult ellene, Tóby József vizsgálóbíró ma délután fogja kihallgatni s valószínűleg vizsgálati fogságba helyezi, tekintettel arra, hogy szökésétől nagyon is lehet tartani.

MULATSÁG.

Fényes Annus Debreczenben.

Vasárnap délután szerepel a Bikában.

(Saját tudósítónktól.) Ritka élvezetben lesz részük azoknak, akik a Polgári-kör vasárnap délutáni jubiláris hangversenyén részt vesznek. A helybeli kitünő szereplők közt fel fog lépni Fényes Annus, a budapesti Király Színház tagja, a fővárosban is széles körökben ismert és kedvelt művésznő.

Táncolni és énekelni fog azzal a bájoló ügyességgel és graciositással, amely a néző közönséget megbabonázza és magával ragadja. Csak dicséret illeti a Polgári-kör agilis vezetőségét azért a valóban magas nivóju hangversenyért, amellyel fennállásának 45-ik évfordulóját megünnepli.

Zilahy Gyuláné, a tőle megszokott nagy rutinnal és bámulatos hangszínező képességével kedves áriát fog énekelni, Zilahy Gyula kacagtató monológot mond, Zöldi Marci tizes magyar nótákat játszik Rácz Károly kísérete mellett, Nagy Vilmos humoros csevegést olvas fel, Harsányi Jolán egy kitünő zongoraszámot játszik, Hajdu László magyar nótákat énekel, Czobor László, a kitünő szavaló Szávay Gyula remek alkalmi prólogját adja elő, végül a Munkás Dalegylet fog énekelni.

A Polgári kör ezen jubiláris hangversenye iránt oly nagy az érdeklődés, hogy jegyeket már csak korlátozott számban lehet kapni Antalffy könyvkereskedésében.

A debreceni közigazgatási tanfolyamhallgatók mulatsága. A debreceni községi közigazgatási tanfolyam hallgatói a „Royal” szálloda disztermében 1909. március hó 14-én a „Községi és közjegyzők Erzsébet királynéről nevezett segítő-egyesülete” javára műsorral és tánccal egybekötött családi estélyt rendeznek. A védnökséget a közigazgatás első tisztviselői, Wespriemi Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán, Kovács József polgármester, valamint a tanfolyam előadói kara vállalta el. A jól tervezett estély iránt bizonyára nagy lesz az érdeklődés, amennyiben a farsangon lefolyt és megtartott nagyszámu táncestélyek s bálók közül úgy a joghallgatóké, mint a gazdászoké is meg nem magyarázható okokból az idén elmaradt. A rendezőség nagyban fáradozik az est sikere érdekében; a meghívókat a napokban fogja kibocsátani. — A műsor a következő lesz: 1. Nyitány, előadja Kiss Béla és zen. kara. 2. Az Erzsébet királynéről nevezett jegyzői leányvárház rövid ismertetése: Nagy Sándor tanfolyamhallgató. 3. Kurucz dalok. Zenekíséret mellett éneklí Komán István Géza tanfolyamhallgató. 4. Tréfás egyveleg. Irta és felolvassa Kránicz Károly tanfolyamhallgató. 5. Feminista-induló. Zongorán előadva éneklí Szabó Annuska. 6. Tánc reggelig.

Debreczeni építész repülőgépe.

Tóth Béla posthumus találmánya.

(Saját tudósítónktól.) A XX. századra vár a repülőgép problémájának megoldása. A levegővel folytatott harcban eddig még mindig az ember maradt vesztes s ennek a küzdelemnek már egyformán vannak hősei és vértanúi. A Wright-ek és más világhírű kísérletezők mellett azonban van a levegő meghódításának számos névtelen álmódosója, kik szűk körben s az anyagi eszközök híján reménytelenül bár, de annál fanatikusabban hiszik, hogy egy, vagy másirányban kulmináló tervükkel, eszméjükkel megfejtették a nagy problémát és találmányuk kivitele az emberiség hatalmába hajtja a levegőt.

Ezek sorában volt egy debreczeni építész, aki azonban már régen a föld alatt, sötét mély sirban álmódja tovább azt, amit életében annyit tervelt.

Egy fővárosi újságíró a szabadalmi hivatalban történt bejegyzések nyomán statisztikát csinált, hogy csupán Magyarországon az utóbbi tizenöt év alatt nem kevesebb, mint nyolcvan különböző formájú és alaku repülőgépet találtak fel és vették ki rájuk a szabadalmat. Természetesen egyik tervelőnek sem állt módjában, hogy eszméjét megvalósítsa és találmányával kísérletezzen.

A szabadalmi hivatalban a bejelentők között van egy volt debreczeni építész találmánya is bejelentve, így:

Repülőgép. Föltaláló Tóth Béla építész Debreczenben. Repülőgép, mely felemelkedésre és saját súlyának a levegőben való továbbítására a madarak szárnyát lehető egyszerűen utánzó mozgó vitorlákat használ és ezek hajtását egy emberi vagy elemi erő által mozgató forgattyu segítségével eszközözi.

Tóth Bélára sokan emlékezhetnek vissza. Tóth Béla volt városi számvevőnek a fia volt. Mintegy hat évvel ezelőtt halt meg, még pedig igen tragikus körülmények között. A városi bérházak építésénél volt alkalmazva, munkaközben egy rossz ivó vízi kut vizéből ivott és tifuszban meghalt. Érdekes, hogy életében találmányáról nem szólt senkinek, de úgy látszik, hogy élt benne a hit, hogyha valamely szerencsés véletlen vagyronhoz segíti, hát megvalósíthatja tervét. Legalább ezt mutatja, hogy találmányát szabadalmaztatta. — Reménye azonban sirba szállt vele együtt.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) Korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

Gépfegyver-osztály a debreczeni honvédségnél.

Most folyik a felszerelés.

A csapatok gépfegyverekkel való felszerelése a magyar honvédségnél is egyre gyorsabban halad előre. Ezidőszert kilenc ezrednél, ezek közt a debreczeni 3. honvéd gyalogezrednél van folyamatban a gépfegyver-osztály felállítása. Március elsejére már minden honvéd gyalogezred és két honvédhuszár ezred lesz géppuskával felszerelve, az őszre pedig a tervek szerint minden honvéd zászlóaljnál egy-egy gépfegyver-osztályt fognak felállítani.

A legközelebb kiadandó szervezeti szabályok szerint a gyalog gépfegyver-osztályok békeállománya a következőképpen állapítatik meg: 1 lovasított főhadnagy, mint az osztály parancsnoka és még egy alantás tiszt, továbbá 1 szakaszvezető, 2 tizedes, 1 fegyvermester, 8 gyalogos, köztük egy patkolókovács, 5 teherhordóállalat-vezető és 2 tisztiszolga, azonkívül 1 hátsó ló és 5 teherhordó állat. A lovas gépfegyver-osztály állománya 1 kapitányból, 2 alantás tisztből, 57 emberből, (köztük 1 patkoló kovács és 1 nyerges), 57 lóból és 4 gépfegyverből fog állani.

A lovasosztályok az ezredtörzshöz vannak csatolva, kiképzetésüket az ezredparancsnok ellenőrzi. A gyalogosztályok parancsnokai számára a Lajta melletti Bruckban egyhónapos tanfolyamot rendszeresítettek, a lovasosztályok parancsnokait pedig a bécsi arsenalban képezték ki. Minden gépfegyver részére évenként 15 ezer éles- és 15 ezer gyakorlótöltényt számítottak. Minden gépfegyverosztály az illető zászlóalj kiegészítő részét képezi.

A gépfegyvereket a közös hadseregbe már rég bevezették. Ilyenformán az egész had-

sereg a modern hadi technika minden vívmányával fel van szerelve és így annál biztosabban néz bármely háboru elé, aminek mostanában nagyon is nagy a lehetősége.

Csődtömög koporsókban.

Egy kisujszállási kereskedő furfangja.

Különös csalárd bukás.

(Saját tudósítónktól.) Néhány hét előtt a budapesti keleti pályaudvaron egy vagon koporsó érkezett Halmi József magántisztviselőnek, Délibáb-utca 2. számú lakására. A pályaudvaron a pénzügyőröknek föltűnt a sok koporsó és fölbontottak egyet. Tele volt vadonaturj férfiruhákkal, mellényekkel, zsebkendővel, nyakkendővel. Erre fölbontották a többi koporsót — összesen 55 darab volt, és mindegyik tele volt ruhákkal.

Rögtön bejelentették az esetet a rendőrségen, amely megindította a nyomozást és megállapította, hogy a koporsókban elrejtett ruhákat Halmi Sándor kisujszállási kereskedő, aki csődbe jutott, adta föl a bátyja címére. Erre megindult az eljárás hamis bukás és csalás címén Halmi Sándor ellen, kinek bukásáról már irtunk.

Megállapították, hogy Halmi Sándor kilencvenhatezer korona értékű ruhaneműt küldött el koporsókban Budapestre. Kihallgatta a rendőrség Halmi József magántisztviselőt is, róla azonban bebizonyosodott, hogy nem tudott a machinációkról, arról sem értesült, hogy Halmi Sándor csődbe jutott.

Most már egyedül a megbukott kereskedő ellen folytatták a vizsgálatot és tegnapelőtt megidézte a főkapitányság kihallgatás végett. Halmi Sándor azonban nem jelent meg az idézésre. Megszökött Kisujszállásról. Most köröző levelet adtak ki ellene. Azt hiszik, hogy a kereskedő a fővárosba szökött és itt rejtőzködik. Nyomozzák a detektívek.

Lopott, mert a gyermekei éheztek.

Öt napi fogházra ítélték.

Humoros bíróság.

(Saját tudósítónktól.) Sötét korpék, ijeszítően nagy nyomor, egy szerencsétlen asszony kinszenvedése, gyötrelmes lelkiállaga rajzolódtak tegnap közvetlen, éles színekkel a debreczeni kir. törvényszék második számú termében a komoly bírák elé, megremegtetve még a hideg, edzett ítélőknek a szívét is.

György Jánosné, fiatal 29 éves püspökladányi illetőségű asszony ült a vádlottak padján. A sok szenvedés, éhezés mély barázdákat vágott arcára, Lopás büntetével volt vádolva, mert Fördös János ablakán bemászott és a lakásból négy párnát ellopott.

Az asszony a tárgyaláson keserves zokogás között vallotta be tettét. De mondott többet is. Elmondta, hogy férje elhagyta és ő hat gyermekével minden kereset és segélyforrás nélkül maradt.

Hideg tél volt. Fűtetlen, szobának csufolt oduban laktak. Száraz kenyéren éltek. — De egyszer a száraz kenyér is elfogyott és a gyermekek kenyeret kértek s éhségükben keservesen sirtak. Az anyai szív majd megszakadt, de aztán vad, kegyetlen tépelődésében gondolt egyet. Elment lopni, hogy kenyeret, betevő falatot adhasson gyermekeinek. — Így történt a lopás.

A törvényszéken a bírák megrendülve hallgatták az asszony előadását. — Aztán ítélkezni kellett és itt már a hideg jogászai gondolkodáson győzedelmeskedett az emberi szív és a büntető tanács Hoffmann József elnök elnökleite alatt az enyhítő körülmények mérlegelésével csupán csak öt napi fogházra ítélték.

Egyesület.

A Magántisztviselők és Kereskedő Ifjak kedélyes Társasága kéri a vigalmi bizottság összes tagjait szombaton, e hó 27-én este fél 9 órakor a Royal fehértermében a március 14-én tartandó vig-délután tárgyában megjelenni. Az összes eddigi és belépni szándékozó tagok pedig 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor ugyanott fontos értekezletre megjelenni kéretnek. Az elnökség.

1909. évi márczius hó 1-én

este 8 órakor az „Arany Bika“ disztermében

Dr. Szilágyi Imre

hegedü hangversenye

Náday Ilona dalénekesnő, Eötvös Károly országgyűlési képviselő, Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködésével.

Műsor:

A régi magyar zenéről beszél Eötvös Károly országgyűl. képvis. Lavotta Csermák, Bihari, Rózsavölgyi s a régi magyar zeneirodalom többi dalköltőjének örökbecsű műveit hegedűn előadja vonós quartet kísérettel Dr. Szilágyi Imre. Dalokat énekel Nánay Ilona dalénekesnő, zongorán kíséri Dienzl Oszkár zongoraművész.

Jegyek kaphatók a következő árak mellett: Páholy 20 kor. I. rendű ülőhely 1—5 sor 5 kor. II. rendű ülőhely 6—8 sor 4 kor. III. rendű ülőhely 9—10 sor 3 kor. Állóhely 2 kor. Csáthy Ferencz könyv és zenemű kereskedésében Debreczen, II. Egyháztér 2. 2578

HIREK.

— Dr. Bakonyi Samu állapota. Debreczen város második kerületének kiváló nagy népszerűséggel szeretett képviselője tudvalevőleg évek óta beteg. Vakkélbaja van, amely most olyan stádiumba jutott, hogy feltétlenül orvosi műtét alá kell magát vetnie, mely után, mint ezt a vakkéloperációk eredményei bizonyítják, a beteg teljesen visszanyeri egészségét. Dr. Bakonyi Samu, — aki most súlyos betegen hetekig feküdt, anynyira jobban van, hogy a napokban alá vetheti magát az orvosi műtétnek. A jövő héten fogja megoperálni Herczel a kiváló orvos tanár, udvari tanácsos, a kinek európai híre van mint sebésznek.

— Igazgatói jelentés. Az országos tanítói árvaház felügyelő-bizottsága tegnap Weszprémi Zoltán főispán elnökleite alatt ülést tartott, melyen az igazgató tett jelentést a múlt óról. — A jelentést a bizottság tudomásul vette.

— Cipésmester tanfolyam. A március hó 1-én megkezdődő debreczeni cipésmester tanfolyam iránt örvendetes és dicséretes érdeklődés mutatkozott, törekvő és jövevény cipész-iparosaink körében. Eddig 23 ur jelentkezett és még egy néhányan jelentkezésüket kilátásba helyezték. Bár legfeljebb 20—22 hallgató volna felvehető, a vezetőség nem zárkózik el, látván a méltó érdeklődést, hogy e létszámot még egy-két jelentkezővel megnagyobbítsa. A múlt havi Hajduböszörményi tanfolyam fényes eredményei és az a lelkesedés, amely itt egy tanfolyamot, mint Széplaki József szakelő-

adót méltányolta, biztos jelei annak, hogy a hajdusági iparosság az ő jóhíréhez méltó és hogy e tanfolyamok gyümölcseit teljes mértékben lefogja aratni. Amint halljuk: e tanfolyamot az iparosság egy a tanfolyamon nyerendő anatómiai és technológiai ismeretek alapján készítenő remek cikkekből való kiállítással fogja tavasszal betetőzni. A gondolat szép és mutatja iparosságunk gyakorlati érzékét. Ilyen iparossággal csakugyan sikerülhet a külföldi és a gyári verseny ellen kellő eredménnyel sikra szállni.

— A Kossuth-szobor bizottság jegyzője. Megirtuk tegnap, hogy Varga Károly árvaszéki ülnök lemondott a Kossuth-szobor bizottság, bizottsági tagságáról és jegyzői tiszteréről. Mint értesülünk, e bizottsági tagságot és jegyzői tisztet dr. Hegedüs István jegyző fogja betölteni. Ugyancsak Hegedüst bizta meg a tanács a városi könyvtár felügyelői tisztével, aki már át is vette a könyvtárt Hamar Lászlótól, az eddigi könyvtárostól.

— A közgyűlés elhalasztása. Eddigi tervek szerint Debreczen város e hóban rendkívüli közgyűlést tartott volna. Tekintve azonban, hogy a közgyűlésre kerülő tárgyak előkészítésével még nem készültek el, a rendkívüli közgyűlést nem tartják meg. A legközelebbi közgyűlés a jövő hó közepén lesz.

— Protestáns-est. A Debreczeni Református Hittanszaki Önképző Társulat február 27-én, a főiskola disztermében protestáns-estélyt tart. Kezdeté délután 5 órakor. Belépő díj: számozott ülőhely 50 fillér, állóhely 20 fillér. Jegyek előre válthatók Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. Ruhatar díjtalan. Műsor: 1. Szicíliai hajósének. Férfikarra átírta: Sz. Nagy József. Főiskolai énekar. 2. Szavalat. Barna Róza urleány. 3. Mendelsohn: Téli dal. Éneklő Fias Kálmán hittanhallgató, zongorán kíséri Balogh István ur. 4. Beszéd. Jánosi Zoltán ref. lelkész. 5. Gaál F. Magyar ábránd. Balogh Emma urleány. 6. Grieg: Ase halála. Főiskolai zenekar. 7. Szavalat. Énekar-kiséret mellett előadja: Boros Jenő hittanhallgató. 8. LXXXIX. zs. 1. v. Közének. A zongorát Szendrő Sándor szivességből engedte át.

— Ipari pályázatok vasuti szállításra. A szamosvölgyi vasut pályázatot nyitott, erdei termények, faipart cikkek, tvegárak, szőtt és fonott áruk, bőrneműek, ruggyanta áruk, olaj és zsirneműek, festő anyagok, fém neműek, acél és vasneműek, kefekötő áruk, rézműves, bádógos és szerszám áruk, szállításra. Ajánlatok március 20-ig nyújtandók be. Bővebb felvilágosítást a kamarai segédhivatala nyújt.

— A munkásgimnázium hatodik előadása. A debreczeni munkásgimnázium hatodik előadását 1909 február 27-én tartja meg a bábaképző intézet előadó termében. Az előadás tárgya: Balaton és környéke, 56 vetített képpel. Előadó: Szabó Márton dr. főiskolai tanár. Kezdeté este 8 órakor.

— A nyugdíj-bizottság ülése. A városi nyugdíj-bizottság tegnap délután Kovács József polgármester elnökleite alatt ülést tartott. A tárgy a nyugdíjszabályzat átalakítása volt. A bizottság nem fogadta el a szabályzat átalakítását, azért, mivel a budapesti városi nyugdíjszabályzat éppen most áll jóváhagyás alatt s valószínű, hogy azt fogják felhasználni a jóváhagyás után.

— A szabadiskolában ma, szombaton délután 6—7-ig az ipartestület disztermében dr. Borzsovay Jenő, az örökösödési jog és eljárásról tart előadást.

— Utazási kedvezmények a budapesti kisipari gépkiallításra utazók részére. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 3841—1909. sz. rendeletével megengedte, hogy a technológiai m. kir. iparmúzeum által Budapesten rendezett kisipari gépkiallításra utazó iparosok, segédek és tanoncok részére már előbb engedélyezett utazási kedvezményeket a kiállításra utazók már akkor is igénybe vehessék, ha legalább öten utaznak együtt a kiállításra. Igazolványokért a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához kell fordulni.

— **Véletlen szerencsétlenség.** Kiss Sándor 13 éves fiu tegnap délelőtt gyanútlanul ment az utcán. Szembe jött vele Rácz Ferencz nevű barátja. Ennek kezében egy 6 milliméteres revolver volt megtöltve. Rövid beszéd után Rácz a revolvért mutogatta Kiss Sándornak, aki érdeklődött a gyilkvöl szerszám iránt. Rácz azt akarta még megmutatni, hogy mint bánnak el a fegyverrel. Kiss a pajtása közelében állott, mikor a fegyver véletlenül elsült. A golyó Kiss Sándor tenyerét furta keresztül. A nagy vérvesztéségtől Kiss összesett. Kétségbeesett kiáltásaira az emberek a mentőkért telefonáltak, akik beszállították a közkórházba.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Gönczy Hajnalka ref. 6 hónapos, Sebők Bálint r. kath. 1 hónapos, Samu László ref. 2 hónapos, Vinkler Ilona izr. 7 éves, Barna Ferenc ref. 30 éves.

— **Vasuti katasztrófa.** Vágújhelyről jelentik: Az éjjel Boroszló állomáson két tehervonat összeütközött. Az egyik vonat éppen az állomás kitérő vágányáról haladt ki, midőn egy másik tehervonat Zsolna felől jövet, ezt derékon átmetszette. A kocsik és mozdonyok erősen megrongálódtak. Több vonat alkalmazott könnyebben megsérült. A személyforgalmat ma délelőtt átzárlással bonyolították le, a teherforgalom is szünetel a romok eltakarításáig. A vizsgálatot megindították.

— **Ügyes fiatal segéd és egy tanuló** azonnal fölvetetik Balogh új fűszerüzletébe Debrecen, Hatvan-utca 15.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villany üzemű kávé pörköldé a kirakatba. Félegyházi Jánosnál Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász. orr, gége és fülorvos rendel d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Hölgyközönség figyelmébe.** Bizonyára szívesen veszi tudomásul a helybeli és Hajdumegyei hölgyközönség azon hírt, hogy Rózsa Lajos vezetése alatt egy elegánsan berendezett Női és leány felöltő áruház nyílt Debrecenben, a főposta mellett. Az uri divatickek leszállított árban lesznek eladva.

— **Elegánsan berendezett utcai szoba** gázvilágítással kiadó Széchenyi-utca 32. szám alatt.

— **Vízvezeteki, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket** gyorsan szakszerűen készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.

TÁVIRATOK.

Bombákat szántak a bolgár királynak.

Leleplezett merényletterv.

Budapest, február 26. Az ifju bolgár királyság koronás fejének élete nincs biztonságban. Már másodszor érkezett híre annak, hogy Ferdinánd bolgár király ellen merényletet terveztek. Most Szófiában jöttek nyomára egy nagy összeesküvésnek, melynek a célja Ferdinánd király elleni bombamerénylet volt. Két bolgárt, egy Avasztazen és egy Popovics nevű letartóztattak. Nagymennyiségű bombát találtak náluk, melyet egy orosz asszony adott át nekik. Az asszonyt keresik. Azt hiszik, hogy az összeesküvés szálai Oroszországba nyulnak. Az egyik összeesküvő újságíró. Éppen akkor tartóztatták le őket, mikor Belgrádba akartak utazni, hogy a szerb hadseregbe beálljanak.

Justh Gyula nyilatkozata.

Budapest, február 26. Justh Gyula ma nagy feltűnést keltő kijelentést tett: — **Kinek az önálló bank nem tetszik, mondjon le mandátumáról.** Ha pedig új választás lesz, senki függetlenségi programmal fel nem léphet, ha nem feltétlen hive az önálló banknak.

A király érdeklődik Kossuth Ferencz felől.

Budapest, február 26. A király a nála külön kihallgatáson megjelenő Zichy Aladár grófot ezzel fogadta:

— Hogy van Kossuth?

Mikor a miniszter megnyugtató választ adott, a király megjegyezte:

— **Nyugtalan voltam miatta, mert mikor itt járt, nagyon rossz idő volt.**

Regény-csarnok.

46. Regény.

A nagy rejtély.

— Hogy a feifedezés nyomára talált, azt akkor sejtém legelőször, midőn a virágtartó töredékeinél találtam kegyedet, sőt azt hiszem, elárultam előtte, hogy valami akkor csakugyan meglepett. Legalább úgy nézett ki, mintha észrevetv volna.

„S valóban észrevettem ezredes. Én is kezdém sejteni, hogy közeledem a titok nyitjához. Nem akarna-e órájára nézni? Vártunk-e már félórát?”

Nyugtalanúságom megcsalt. Az iszonyú félórányi megpróbáltatás még le nem járt.

Lassan s mind lassabban multak a végtelen hosszú percek — de semmi jele férjem visszatérének. Megkísérlettük társalgásunk folytatását, de nem sikerült. Semmi nesz. Nem hallatszott fel semmi hang. csak a szokott utcai zaj szakította meg elykor a kínos csendet.

Bár mennyire igyekeztem elutasítani magamtól, egy gyötrő sejtélem mégis mind szorosabban hálózta körül remegő szívemet, a mint a nehéz percek multak, multak. Oh, hogy elborzadtam, ha a sejtélem tiszta gondolatokká alakult s azt kérdém magamtól: vajjon házaseletünknek csakugyan vége szakadt-e; Eustace csakugyan elhagyott-e?

Az ezredes látta, mit Benjamin lassabb észlelő tehetsége még fel nem fedezett, hogy t. i. végső bátorságom is törni kezdet a kétség kínzó gyötrelme alatt.

„Jöjjön!” szolt az öreg ur, „jertünk a szállodába!”

Még öt percz hibázott a félórához. Szemeim köszönték meg Fitz Dávid ezredesnek könyörületét melylyel ez öt percz kinjától felmentett. Beszélni nem voltam képes. Némán szálltunk kocsiba mindhárman és vágatva mentünk a szállodáig.

A szálloda tulajdonosnője az előcsarnokban elének jött. Eustacének híre sem hallották, a mióta utoljára elment. Nappali szobánkban fenn levél vár reám, mit az asztalra tett, ott megletem. Csak pár percz alatt hagyta itt valaki számomra.

Reszkette, lelkendezve futottam fel a lépcsőn. A levél borítékán felismertem férjem irását. Szívem elállt, a mint a címet elolvastam; csak egy ok létezett, mely miatt levelet írhatott nekem. E boríték bucsu-szavait tartalmazá. Letültem, a levél térdemen feküdt . . . elbutultan néztem, s nem birtam felbontani.

A jószívű Benjamin vigasztalni, bátrítani igyekezett. Az ezredes, bővebb tapasztalásából ismerve a nőket, intette, hogy hallgasson el.

„Várjon,” sugá öreg barátomnak. „Most nem tesz jól neki, ha beszél vele. Engedjen időt neki.”

A mint beszélt, a percz sugallatának engedve, oda nyújtam az ezredesnek a levelet. Percek is fontosak lehetnek, ha Eustace csakugyan elhagyott. Ha időt engednek nekem, tán férjem visszahívásának lehetőségét kockáztatjuk.

(Folyt. köv.)

Telefon 5. Telefon 5.

Aratógépeket,

kékekötő, marokrakó és fűkaszállókat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN
gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel:
Bagi István.

2266

== Tessék ajánlatot kérni. ==

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban má 1 éve óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Kükülmönti első szőlőoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagy kükülmönt m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 2210

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak

A legjobb gyógy- és asztali itatóvíz

SICULIA!

A Málnási forrásvíz

a gyomor-égést azonnal megszünteti

Páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő

A gége, torok, tüdőgyomor, bél, vese, hólyaghurutos bántalmainál felülmulthatatlan.

Magyarországi főraktár:

A sós savanyú vizek királya

Brázay Kálmán Bpest
József-körut 37. Telefon 59-46

Kapható minden gyógyszerár-drogéria és fűszerkereskedésben.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmert nyert.

Erősítőszere gyöngékedők, vérszegények és láb-zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér-javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata

Kapható:

J. Serravallo-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér,
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Mérnök-akadémia !

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvezetőnek. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az utmutatóban.

Wismar, am der Ostsee.

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akácz haszonfa

Értekezhetni : Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarak házban

egy üzlethelyiség

esetleg lakással együtt

még mindég kiadó.

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak. Külön sző-
nyegosztály. 2455

Óriási választék!

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely
közelében a vámospércsi or-
szágút mentén fekvő ugyne-
vezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás laká-
sok kedvező részletfizetésre örök
áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Már-
ton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u.
44. szám. Ujfalussy-ház.

Légszesz és villamos csillárokat,
ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
készít petroleum és légszesz csillárokat, izléseesen átalakít villamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyvá-
lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vívmánya a levegő égő légszeszlámpák
50 százalékos megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel
3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz
megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejét „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Eladó bikák.

Szunyogh Szabolcs esztári gulyájából
eladó 2 drb három éves és 14 drb 2 éves
magyar tenyészbika.

2563

Bővebbet **Móricz Pál Esztár**, u. p. Pocsaj.

Gazdák, kereskedők és építészek
figyelmébe !

**Bank-
osztály.**

A külföldi pénzintézet kamatlábának csök-
kenése folytán hazánkban is nagyobb javulás
vehető észre a pénzpiac terén. Így pl. földbir-
tokra első helyi bekebelezésnél törlesztéses
kölcson 50 évre 95 és 1/2%-os árfolyama
elszámolással 5.30% törlesztési hányaddal
folyósíthatik. Előnyös kamatu kötvény és váltó-
hitelek kész és épülőfélben levő házakra.

Tárcaváltó és egyéb kereskedelmi hitelek
gyors lebonyolítása.

**Áru-
osztály.**

Olaj és zsiradékárak. A Budapesten szé-
kelő és előnyösen ismert **gazdasági Olajipar**
Társaság valamint a **Termény Értékesítő**
Társaság képviselőjét átvettem s így a nagy-
érdemű gazdaközönségnek mindennemű szük-
ségletével szolgálom. A terményeit napi **legjobb**
árban értékesítem, míg a várható termésre
előnyös feltételek mellett előleget folyósítatok.

Kérjen ajánlatot!

Hartstein Kálmán
banküzlete

Piacz-utca 72. sz. (Lukács-ház.)

Helyi és megyei interurbán telefon 568.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata
az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője. — Iroda

Debreczen, Piacz-u. 77. sz. (az udvarban.)

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motor berendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb. meghajtására a leghasznosabb kivitelben. — Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csillárokat, dynamo-gépeket, motorokat, műszereket, ivés izzólámpákat, dr. Just Wolfram lámpákat. Ter-vek és költségvetés díjtalan.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utcza 23. szám.

Nagy raktár

vizvezeteki csövekben, kutkagylókban.

Zsirbödönök.

Konyha-edények, főző konyhák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Világítás csodája!

A javított borszesz „Eugeos“ lámpa tetszetős és világosabban ég mint villany és légszesz, teljesen veszélytelen, 1 liter borszesz 18 óra világításhoz elegendő. Minden létező lámpára alkalmazható.

== Nélkülözhetetlen mindenkinek. ==

Egy lángú „Eugeos“ égő K 7.50. — Kettős lángú mint mellékelt ábra K 12.50. — Szétküldése csakis utánvét mellett.

MAX PINKUSZ Wien

II. Taborstrasse 22.

Kereskedők és viszontelárusítók nagy árengedményben részesülnek.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utcza 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.